

kohdalla laatija joutuu keksimään jotakin muuta. Mutta yhtä lailla Q voi olla seitsemästoista (aakkosjärjestyksessä) ja Ö viimeinen. Ellei niiden vihjeinä sitten käytetä vaikkapa sanoja kuu ja saari Ruotsissa.

Sama pätee kirjainyhdistelmiin. HA voi vihjeessä olla hehtaari tai Hannu Aho. LOT voi merkitä paljon Englannissa tai lentoyhtiötä Puolassa. ILOa tuottaa Kansainvälinen työpöytä. KELA saattaa olla Anssi tai ongen osa, mutta myös osa sosiaaliturvajärjestelmää.

Tavallisissa sana- ja kuvaristikoissa tämä logiikka toimii useimmiten toiseen suuntaan. Jos vihjeenä on pelkkä a-kirjain, ratkaisusana on usein se AARI tai ANNO tai AMPEERI. Mittayksiköt ja alkuaineet erityisesti saavat usein lyhyen vihjeen, joka ei vie turhan paljon tilaa. Ei mitenkään uutta eikä yllättävää eikä ratkojille kovin haastavaa, mutta hieman yleissivistystä tarvitaan sen tietämiseksi, että V on VOLTTI ja Sn yhtä kuin TINA.

Oman lukunsa muodostavat roomalaiset numerot, mutta niistä myöhemmin. Mainittakoon tässä vain melko yleisesti esiintyvä vihje OC. Hepreaako? Ei, vaan latinaa. C = SATA. Eli OC = OSATA.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/

A-HA! Missä HA-LOT?

Monissa sanatehtävätyypeissä käytetään vihjeinä tai vihjeiden osina kirjaimia ja lyhenteitä. Piilosanoissa on yleisenä käytäntönä, että vihjeen jokin sana tai useampikin esiintyy ratkaisusanassa lyhennetyssä muodossa. Otetaanpa esimerkiksi kirjain A. Piilosanavihjeessä siihen voidaan viitata hyvin monella eri tavalla. Se voi tarkoittaa ensimmäistä (aakkosissa), hyväksyttyä arvosanaa, parasta ryhmää, vuotta (latinan anno), aaria tai ampeeria. Vastaavasti B voi olla toinen, boori tai moottoriajoneuvo Belgiasta (siis sen maatunnus).

Kaikille kirjaimille ei ole tarjolla järin monta vaihtoehtoa, joten laatija joutuu aina silloin tällöin toistamaan itseään, mutta pyrkii tietysti löytämään vihjeen asiayhteyteen sopivan selityksen. Yleensä siis sellaisen, joka tekee vihjelauseesta sinänsä loogisen, mutta joka on omiaan johdattamaan ratkojan ajatukset ensiksi hieman harhaan.

Harvinaisemmille kirjaimille ei välttämättä ole olemassa tällaisia vakiintuneita lyhennemerkitsejä, joten niiden